

ПАВАЖАНЫЯ КАЛЕГІ!

Віншую вас з Днём супрацоўніка органаў папярэдняга следства і 10-годдзем з дня ўтварэння Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь!

Сёння можна з упэўненасцю сказаць, што Следчы камітэт заняў годнае месца сярод дзяржаўных органаў сістэмы забеспячэння нацыянальнай бяспекі. І ў гэтым наша агульная заслуга. Супрацоўнікі і грамадзянскі персанал даказалі, што дэвіз «Закон. Справядлівасць. Айчына» для нас не фармальны набор слоў, а прафесійны арыенцір.

Згуртаваны калектыв аднадумцаў, які складаецца з прафесіяналаў высокага класа і сапраўдных патрыётаў, адданыя сваёй краіне і народу, — галоўная каштоўнасць нашага ведамства.

За непрацягла перыяд існавання Следчага камітэта мы змаглі даказаць, што здольныя выканаць любыя пастаўлены перад намі задачы, якасна рэалізаваць даручэнні кіраўніка беларускай дзяржавы.

Наш абавязак — у поўным аб'ёме забяспечыць абарону асобы і інтарэсаў краіны ад злачынных замахаў, канцэнтруючы намаганні на аперацыйным і якасным расследаванні злачынстваў, пакрыцці шкоды і ліквідацыі іншых негатыўных наступстваў супрацьпраўных дзеянняў.

Сучасныя выклікі і пагрозы беларускаму грамадству вызначаюць прыярытэтыя напрамкі работы: разам з процідзеяннем злачыннасці і карупцыі, забеспячэннем эканамічнай бяспекі

гэта барацьба з тэрарыстычнымі і экстрэмісцкімі праявамі, абарона канстытуцыйнага ладу, захаванне тэрытарыяльнай цэласнасці і суверэнітэту нашай дзяржавы.

Мы абавязаны максімальна эфектыўна, выразна і бескампрамісна выконваць ускладненыя на нас задачы па забеспячэнні нацыянальнай бяспекі, застаючыся вернымі Айчыне, абавязку і абранай прафесіі, падтрымліваючы на высокім узроўні службовую і працоўную дысцыпліну, удасканалючы ўменні і навыкі.

Ад усёй душы жадаю вам, вашым родным і блізкім здароўя, шчасця і дабрабыту, мірнага неба над галавой! Хай выдатныя поспехі ў прафесійнай дзейнасці і ў далейшым суправаджаюць службу на карысць беларускага народа і дзяржавы!

Старшыня Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь генерал-маёр юстыцыі Д. Ю. ГАРА.

Кампетэнтна

«За кожнай справай — лёс чалавека»

Перш чым абвінавачваць кагосьці ў злачынстве, патрэбна сабраць вялікую доказную базу

За плячыма ў намесніка начальніка следчага ўпраўлення — начальніка аддзела па расследаванні злачынстваў супраць інтарэсаў службы і парадку выканання воінскага абавязку ўпраўлення Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь па Гродзенскай вобласці палкоўніка юстыцыі **Алега ЦВІКЕВІЧА** — дзясяткі расследаваных крымінальных спраў. За 21 год службы з якімі толькі злачынствамі ён ні сутыкаўся! Маладыя калегі сёння вучацца ў свайго старэйшага таварыша, звяртаюцца да яго па дапамогу. **Алег Леанідавіч нікому не адмаўляе: вопытны следчы лічыць, што ў сучасным свеце вучыцца на ўласных памылках ужо не актуальна.**

Фота Марыі ТРУШЫНСКАЙ.

Расследаванні адной з найбольш гучных спраў у практыцы следчага доўжылася практычна год. Супрацоўнікі Галоўнага ўпраўлення па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй МУС, дзе ён у той час працаваў, выйшлі на злачынную групоўку, якая займалася крадзяжом транспартных сродкаў у Расіі і ўвозам іх у Беларусь. У Верцялішках, што каля Гродна, на аўтамабільных мянжлях нумары кузава і перапрадавалі іх у іншыя краіны.

— Асоба, якая добра валодае нямецкай мовай, знаходзіла ў інтэрнэце поўнасцю ідэнтычны аўтамабіль і пад рознымі падставамі прасіла ўладальнікаў выслаць яму дакументы на транспартны срод-

дак, — згадае дэталі справы **Алег Цвікевіч**. — Жыхары Германіі, якія нават не падазравалі, што хтосьці ў Беларусі стварае двойнікі іх жа аўтамабіляў, адгукаліся на просьбы. Члены злачыннай групы выраблялі на заводзе ў Гродне спецыяльныя таблічкі з нумарам кузава, якія потым уварвалі ў крадзены аўтамабіль, а затым па падрабных дакументах перанакіроўвалі транспартныя сродкі за мяжу. Такім чынам, выкрадзены аўтамабіль становіўся легалізаваным і паспяхова прадаваўся замежным аўтааматарам.

Каб раскрыць гэтае злачынства, следчымі была праведзена каласальная работа. Толькі па гродзенскіх эпізодах у суд былі накіраваны справы

на 12 чалавек. Віну падазраваных удалося даказаць. Усе яны былі асуджаны.

Сёння палкоўнік юстыцыі ўзначальвае аддзел, які ў асноўным расследуе справы, звязаныя са злоўжываннем службовымі асобамі сваімі паўнамоцтвамі. Следчы арыенціраваны на правядзенне і па фактах самазабойства ва Узброеных Сілах.

— Складаней за ўсё ў нашай прафесіі прымаць рашэнне па крымінальнай справе: дастаткова ці не падстаў для прад'яўлення абвінавачвання, — гаворыць вопытны следчы. — Перад прыняццем такога важнага рашэння праводзіцца ацэнка ўсяга сабразнага матэрыялу. За кожнай справай — лёс чалавека.

Профі

У фокусе — нябачныя зладзеі

На Гродзеншчыне паспяхова расследуюць справы, звязаныя з кіберзлачыннасцю

Усё больш правапарушэнняў апошнім часам здзяйсняецца ў сферы інфармацыйных тэхналогій. І калі яшчэ некалькі гадоў таму большасць падобных злачынстваў раскрываць было цяжка, то цяпер следчыя дасягнулі пэўных поспехаў у расследаванні дадзенай катэгорыі крымінальных спраў, а таксама ва ўстанаўленні віновіных асоб.

Крадзеж у сацсетцы

Начальнік аддзела па расследаванні злачынстваў супраць інфармацыйнай бяспекі і незаконнага абароту наркотыкаў следчага ўпраўлення **УСК Рэспублікі Беларусь па Гродзенскай вобласці Ігар ЧАРНЯК** адзін з першых на Гродзеншчыне сутыкнуўся з падобнымі злачынствамі, якіх за руку не зловіш ды не заўсёды і ўбачыш. Расследаваць правапарушэнні ў сферы высокіх тэхналогій падпалкоўнік юстыцыі пачаў яшчэ да таго, як у 2011 годзе быў створаны Следчы камітэт.

— Першая такая справа была заведзена мною з прычыны несанкцыянаванага доступу да аднаго з інтэрнэт-рэсурсаў жыхара Гродзенскай вобласці, — успамінае следчы. — Не адразу, але падазраваная асоба была ўстаноўлена. Тады мала хто ведаў, як расследаваць падобныя злачынствы: ніякіх метадык і алгарытмаў не існавала. Усё вывучалі самі, у тым ліку ў інтэрнэце. Звярталіся па вопыт да старэйшых таварышаў у Мінск.

У верасні 2016 года на фоне росту злачынстваў у сферы ІТ ва ўпраўленні Следчага камітэта па Гродзенскай вобласці быў створаны асобны аддзел, які стаў устанавліваць, а таксама прыцягваць да адказнасці кіберзлачынцаў, а таксама асоб, якія маюць дачыненне да распаўсюджвання наркотыкаў праз інтэрнэт. З кожным годам правапарушэнняў у ІТ-сферы становілася больш, але не драмалі і следчыя. Сёння ў аддзеле служыць вышэйшаспецыяліст, які хоць і не бачаць сваіх падазраваных у твар, але добра ведаюць, як іх вылічыць і прымусяць панесці пакаранне.

Некалькі гадоў таму, напрыклад, на слыху былі крадзяжы грашовых сродкаў пры дапамоце сацыяльнай сеткі «УКантакце». Ажыццяўляўся ўзлом персанальных старонак сацсеткі, і ад імя ўладальнікаў злачынцы

пісалі віртуальным сябрам. Як правіла, у гэтых паведамленнях утрымліваліся просьбы падзяліцца рэквізітамі сваёй банкаўскай карты. І са ста чалавек абавязкова знаходзілася некалькі, хто перадаваў персанальныя даныя зламыснікам.

— Усяго пацярпелымі па гэтай справе было заяўлена звыш 230 чалавек у больш чым 300 эпізодах: гэта і ўзлом персанальных старонак, і блакіроўкі, і крадзяжы грашовых сродкаў амаль у ста чалавек, — згадае дэталі гэтай справы **Ігар Чарняк**. — Была праведзена каласальная аналітычная работа сумесна з калегамі з ўпраўлення па супрацьдзеянні кіберзлачыннасці УУС Гродзенскага аблвыканкама, у следчых падраздзяленнях краіны вывучаліся некаторыя нераскрытыя справы па аналагічных фактах злачынстваў, атрымлівалася інфармацыя ў рамках міжнародна-прававой дапамогі. Пазней устанавілі, што да гэтых правапарушэнняў мае адносіны адзін з жыхароў Брэсцкай вобласці. Яго віна ва ўсіх здзейсненых эпізодах злачынства была пацверджана сабранымі матэрыяламі крымінальнай справы. Матэрыяльную шкоду, якую абвінавачаны прынёс грамадзянам, ён кампенсаван.

Абараніце свае рахункі!

За апошнія тры гады злачынствы ў галіне інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій у рэгіёне павялічыліся амаль у 10 разоў. Калі ў 2018 годзе было ўстаноўлена 300 правапарушэнняў у ІТ-сферы, у 2019-м — 930, то летася следчыя падраздзяленні вобласці расследавалі ўжо больш чым 2700 спраў, звыш 2460 з якіх звязаныя з крадзяжамі грашовых сродкаў з рахункавых карт грамадзян — менавіта яны складаюць аснову ўсіх злачынстваў у кіберпрасторы.

— Раней такія крымінальныя справы практычна не раскрываліся, бо грошы па-ступалі на рахункі прадстаўнікоў іншых дзяржаў, — удакладняе падпалкоўнік

Фота Марыі ТРУШЫНСКАЙ.

юстыцыі. — Мы праводзілі вялікую работу з праваахоўнымі органамі тых краін, але не заўсёды гэта было паспяхова: грошы пераводзіліся на рахункі падстаўных асоб, а віновіныя, якія знаходзіліся за межамі краіны, выкарыстоўвалі схемы забеспячэння ананімнасці ў сетцы інтэрнэт. Апошнім часам непасрэднымі ўдзельнікамі злачынных групавак сталі выступаць жыхары Беларусі, адказныя за арганізацыю вываду скрадзеных грашовых сродкаў праз падстаўных людзей. У шэрагу выпадкаў яны самі працаюць па схемах крадзяжоў, непасрэдна ўдзельнічаюць у супрацьпраўных дзеяннях. Цяпер мы навучыліся выяўляць пасрэдна ў гэтых крымінальных справах, якія з'яўляюцца нашымі грамадзянамі. У Следчым камітэце запушчана і паспяхова выкарыстоўваецца сістэма аналізу ідэнтыфікатараў, якая дазваляе, не выходзячы з кабінета, адсачыць злачынствы серыйнага характару, зарэгістраваныя на ўсёй тэрыторыі Беларусі.

Колькасць званкоў, падчас якіх людзі давалі незнаёмцам рэквізіты сваіх банкаўскіх рахункаў, дзякуючы комплекснай прафілактычнай рабоце, на шчасце, удалося знізіць. Але, нягледзячы на тое што ўжо ледзь не з кожнага праса праваахоўныя органы папярэджаюць грамадзян нікому не паведамляць гэтую канфідэнцыяльную інфармацыю, следчым работам хапае — кіберзлачынцы прыдумляюць усё новыя спосабы вымань-

вання матэрыяльных сродкаў. Апошнім часам яны называюцца ўжо не супрацоўнікамі банкаў, а прадстаўнікамі праваахоўных органаў.

Гучная справа

Гродзенскія следчыя ў тым ліку расследуюць справу, звязаную з крадзяжом грашовых сродкаў у людзей, якія планавалі арандаваць кватэру і траплялі на фэйкавыя аб'явы, размешчаныя ў інтэрнэце. Зламыснікі прапаноўвалі патэнцыйным кватэраздымшчыкам перавесці перадаплату на пэўны рахунак і завалодвалі чужымі грашыма. Затым прасілі ў тых, хто ўжо пералічыў грошы, рэквізіты банкаўскай карты, каб вярнуць перадаплату (маўляў, потым заплаціце ўсю суму). Аднак рахунак у людзей не папаўняўся, а, наадварот, з яго спісваліся ўсе сродкі. Колькасць новых эпізодаў злачыннай дзейнасці абвінавачаных расце з кожным днём.

Паспяхова следчыя аддзела некалькі гадоў таму завяршылі расследаванне і заблытанай крымінальнай справы. У міліцыю звярнуліся прадстаўнікі аднаго з айчынных банкаў, які вымушаны быў выплаціць больш чым 40 тысяч долараў замежным банкам за махлярскія расходныя аперацыі з картачных рахункаў іншаземцаў, праведзеныя ў адным з гродзенскіх казіно. Супрацоўнікі гульнівай установы разводзілі рукамі: маўляў, мы не маем да гэтых крадзяжоў ніякага дачынення. Грамадзянін Расіі на працягу паўтара тыдня наведаў казіно, разлічваючыся за набыццё гульнівых фішак пластыкавымі картамі. Гэта не выклікала ў касіра падазрэнняў. Дзе шукаць расіяніна, ніхто не ведаў.

Следчым аддзела трэба было разблытаць хітрую афэру, якую ажыццявілі дырэктар, уладальнікі і некаторыя супрацоўнікі казіно. Як высветлілася, той, хто набываў гульнівыя фішкі, быў падстаўным гульцом у распрацаванай зламыснікамі схеме. Сутнасць злачынства заключалася ў крадзяжы грашовых сродкаў з кампраметаваных банкаўскіх рахункаў, якія прапаноўваліся для продажу ў ценявой частцы інтэрнэту.